Детска градина №45 „МОРСКИ СВЯТ” – гр. Варна
Район”Аспарухово” ул.”Народни будители”№ 8 тел.:052 370 209; 052 370 109
E-mail : info-403547@edu.mon.bg; www.dgmorskisvyat.com

Утвърден със заповед №РД 09-138-2 /20.07.2026 г.:
Директор ДГ№45”Морски свят”:

/В.Ванева- Димитрова/……

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО НА ДГ №45 "МОРСКИ СВЯТ"

Разработен, съгласно Заповед № РД09-5906/28.12.2017 г. на Министъра на образованието и науката по зададен образец, изготвен от работна група в Министерството на образованието и науката с участието на представители на Министерството на труда и социалната политика, Агенцията за социално подпомагане, Държавната агенция за закрила на детето, Националната мрежа за децата, Фондация „Асоциация Анимус, Асоциация “ Родители”, Сдружение “ Дете и пространство” и УНИЦЕФ България.

I. ИЗМЕРЕНИЯ НА НАСИЛИЕТО МЕЖДУ ДЕЦАТА

Насилието между децата в детската градина обхваща широк спектър от прояви. То е явление със сериозни размери и оставя дълготрайни последици върху психичното здраве иповедението както на тези, които търпят насилие, така и на онези, които го извършват.Българскатадума, коятоотговаря най-точно наявлението е„тормоз”.

Тормозът е форма на насилие, която се определя като сбор от съзнателни негативни постъпки, които са дълготрайни, насочени към един и същ ученик от страна на един ученик или група.

Проявите на тормоз в детската градина най-общо могат да бъдат разделени на следните основни групи:

- **Физически тормоз** - блъскане,щипане, разрушаване, удряне, нанасяне на болка,спъване,затваряневнякоепомещение;
- **Вербалентормоз**-подмятания,подигравки,унижение,заплахи,обиди;
- **Психичен тормоз** - подмятане, подиграване, закачане, омаловажаване, заплахи, изнудване, повреждане на имущество, кражба и хвърляне на вещи, заплашителни погледи, неприятелско следене;
- **Социален тормоз –** избягване, игнориране, изключване от дейността, одумване и разпространение на злобни слухове, натиск върху другите да не влизат в приятелски отношения с децата, обект на тормоз, изолиране.
- **Виртуален тормоз** - обидни,заплаши тел ниподигравателнитекстовисъобщенияпомобилентелефон,електроннапоща или Facebook;разпространяване на материали, които уронват достойнството на детето или гоунижават;снимането на детето с мобилен телефон и свободното разпространение на снимки или видео в интернет или други канали без негово съгласие, на слухове, клюки и заплахи в социалните мрежи, крадене на само ли чностидр.

Според чл. 7 ал. 1 и ал. 2 от Закона за закрила на детето всяко дете има право назакрилаотнасилие и всеки,накоготостанеизвестнозадете,преживялонасилие,едлъжендасигнализираорганитеп о закрила.

II. МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА ВДГ№45“ Морски свят“

1. Осъзнаване и оценка на проблема.

1.1. Оценката на тормоза в училище се организира от ръководството със съдействието на Училищната комисия за превенц и я на ученици жертви на насилие или в риск от насилие и тормоз и при кризисна интервенция в началото на всяка учебна година с цел определяне на формите и видовете тормоз, участниците в тормоза и местата, където най-

често се случва.

1.2. Провежда се чрез анкета от УКС със съдействието на учителките групи в началото на учебната година.

1.3. Резултатите се обработват в десетдневен срок от УКС за превенц и я на деца жертви на насилие или в риск от насилие и тормоз и при кризисна интервенция.

1.4. След обобщаване на резултатите от изследването, УКС запознават педагогическия персонал с оценката на проблема на Педагогически съвет.

1.5. На базата на извършената оценка се изготвя план за противодействие на училищния тормоз от Училищната комисия за превенц и я на ученици жертви на насилие или в риск от насилие и тормоз и при кризисна интервенция, който се актуализира всяка година до края на месец октомври.

2. Дейности за предотвратяване на училищния тормоз.

2.1.Дейности на ниво група

2.1.1. С цел създаване на пространство, в което се говори открито за тормоза:

➢ По време на занятие учителката запознава децата със същността и видовете тормоз между децата;

➢ Учителката използва формите на групова работа, дискусия, споделяне на опит за разясняване на проблема;

2.1.2. Учителките провеждат разговори с родителите в индивидуални или групови срещи затова какво е тормоз, в какви форми се среща в детската градина.

2.1.3. Всяка група заедно с учителките изработва общи правила на поведение в детската градина. Уточняват се мерките в случай на нарушаване на правилата. Правилата се поставят на табло в групата.

2.2. Дейности на ниво детска градина

2.2.1. Със заповед на Директора на ДГ№45 „Морски свят“ е създаден Училищен координационен съвет за превенц и я на деца жертви на насилие или в риск от насилие и тормоз и при кризисна интервенция, която да планира, проследява и координира усилията за справяне с училищния тормоз.

Състав на училищната комисия: Председател: Силвия Тенева– учител и членове: Веселина Маркова - учител, Джулия Влаева - учител, Мария Събева –учител .

2.2.2. УКС за превенц и я на деца жертви на насилие или в риск от насилие и тормоз и при кризисна интервенция изготвя единен механизъм с ясно разписани отговорности, за предотвратяване и реагиране при проява на тормоз и насилие в детската градина.

2.2.3. УКС за превенц и я на деца жертви на насилие или в риск от насилие и тормоз и при кризисна интервенция, разработва предложения за промени в ПД като към проявите на насилие се добави и понятието „тормоз“.

2.2.4. Запознаване на училищната общност и родителите със Заповед РД09-611/11.05.2012 г. на Министъра на МОН, с оценката на тормоза в училище и с настоящия Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в ДГ № 45“ Морски свят“.

2.2.5. Организиране и провеждане на подкрепящо обучение на учителите на тема: „Агресия, насилие, тормоз. Практически техники за кризисна интервенция и контрол на гнева.”.

2.3. Дейности на ниво общност

2.3.1. Училищната комисия за превенц и я на ученици жертви на насилие или в риск от насилие и тормоз и при кризисна интервенция, съгласувано с директора на училището осигурява реални партньорства с външни за училището организации, служби и специалисти:

- Дирекция "Социално подпомагане"- Отдел „Закрила на детето”
- Общинска комисия за БППМН
- МВР – Детска педагогическа стая
- „Център за превенц и я на насилието и престъпността“;
- други.

III. ДЕЙСТВИЯ ЗА СПРАВЯНЕ С УСТАНОВЕН УЧИЛИЩЕН ТОРМОЗ В ДГ

По-голямата част от ситуациите на тормоз могат да бъдат овладени от учителите, а някои от самите деца. Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест. Важно е да се разграничат случаите, когато не се касае за тормоз, а само за игра или приятелско премерване на силите между децата. За целта е необходимо да се наблюдава поведението на децата, включително и на тези, които само присъстват без активно да участват.

Ако се касае просто за „приятелска игра“ учителят може да се намеси, за да предупреди децата да внимават да не се наранят.

Ако обаче наблюдаваното поведение може да бъде определено като тормоз е необходимо да се предприемат следните действия.

Прекратяване на ситуация на тормоз. Задължение на всеки учител/служител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел, като:

- В случай на физически тормоз децата трябва да бъдат разделени и да се прекрати физическият контакт между тях незабавно;
- Важно е учителят ясно да обяви пред всички, че това е насилие и то е недопустимо поведение.

1. Реакции спрямо детето, упражнило тормоз.

1.1. Когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда, може да се приложи „подходът за възстановяване на щетата“. Той се прилага от учителката на група.

- Учителят със спокоен и умерен тон, както и с държанието си, показва ясно, че проблемът е в начина на поведение, че хората правят грешки, които следва да бъдат поправени, без да се налагат наказания;
- Ключов момент във възстановяването на щетата е, че учителят разговаря с детето, а то само избира и решава как ще поправи грешката си. С това негово решение трябва да се съгласи и потърпевшия от тормоза ;
- След изясняване на ситуацията и постигане на до говорк а, учителката за определен

период от време проследява поведението на децата и дава обратна връзка;

1.2. При повтаряне на едни и същи нарушения направилата се прилага подходът за възстановяване на щетата, уведомяване на Училищната комисия запре венци я на деца жертви на насилие или в риск от насилие и тормоз и при кризисна интервенция, като се съставя протокол за тормоз.

- Учителката уведомява родителите за случилото се, както и за предприетите действия за разрешаване на ситуацията;
- Разговорът се провежда в партньорски взаимоотношения, като се предоставя отворено пространство за споделяне на техните опасения и гледни точки;
- Родителите трябва да бъдат запознати, че критиките, обидите и неглижирането на другото дете от тяхна страна само ще задълбочат конфликта;
- От разговора могат да бъдат изведени конкретни договор ки кой какво може да предприеме и какво се очаква като резултат;
- Учителят насочва родителите за консултация с детски психолог.

1.3. При много сериозно ниво на тормоз – злоупотреба със сила, както и при екстремни ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето, телесния интегритет, както на детето-жертва, така и на детето-извършител се уведомява Дирекция социално подпомагане – Отдел за защита на детето, Държавната агенция за закрила на детето или МВР.

- Учителят или служителят, станал свидетел на подобен тормоз, ако не може да се справи сам е длъжен да потърси помощ от други лица, намиращи се в района на инцидента;
- След прекратяване на физическия контакт между лицата, свидетелят на тормоза уведомява директора на детската градина и регистрира ситуацията на насилие като попълва заявка за извършване на консултативна и превантивна дейност в ситуация на насилие до Председателя на Училищната комисия за превенц и я на ученици жертви на насилие или в риск от насилие и тормоз и при кризисна интервенция;
- Директорът свиква Училищната комисия за превенц и я на ученици жертви на насилие или в риск от насилие и тормоз и при кризисна интервенция и уведомява отдела за „Закрила на детето” по местоживеене, местната комисия за БППМН, РИО и полицията;
- Училищната комисия за превенц и я на ученици жертви на насилие или в риск от насилие и тормоз и при кризисна интервенция обсъжда ситуацията на свое работно заседание и съставя протокол за тормоз, уведомява учителите на групата и родителите на учениците като ги насочва към местната комисия за БППМН и полицията, ОЗД и Общината по силата на координационния механизъм.

2. Реакции спрямо детето, който е обектна тормоз

Работата с деца, които са обект на тормоз, трябва да бъде насочена към формиране у тях на умения за справяне с подобно поведение.

- Учителят говори с детето, по възможност още същия ден (или веднага след като е разбрал за случая, ако се касае за ситуация, за която е научил случайно) и да разбере

какво точно се е случило;

- Необходимо е да се подчертае поверителността на разговора, като се спомене кои ще бъдат уведомени за случилото се;
- Учителят наблюдава детето в следващите дни, за да се увери как се чувства и при необходимост отново разговаря с него.

IV. СИСТЕМА ЗА НАСОЧВАНЕ КЪМ ДРУГИ СЛУЖБИ

1. Регистриране на ситуации на тормоз.

- Създава се единен регистър за описване на ситуации на училищен тормоз;
- Всяка ситуация на тормоз се описва в заявка до председателя на училищната комисия запре венци я на деца жертви на насилие или в риск от насилие и тормоз и при кризисна интервенция от учители/служителя, който я е наблюдавал с цел проследяване развитието на случая във времето и планиране на подходяща интервенция;
- Заявката съдържа кратко описание на всяка ситуация, кога се е случила, кои са участниците и какви мерки са били предприети;
- Регистърът се съхранява при директора;

2. Насочване към други служби.

В случаите, при които поведението на детето се отличава с изразени агресивни прояви, снижен контрол върху гнева, склонност да разрешава конфликтни ситуации с насилие е необходимо да бъде потърсено съдействие от страна на отдел „Закрила на детето”по местоживеене.

Като първа стъпка се уведомява директора на детската градина, който е задължен да уведоми съответния отдел „Закрила на детето” по местоживеене и отдела за „Закрила на детето”, на чиято територия е детската градина, местните комисии за БППМН, полицията и всички останали участници в мултидисциплинарния екип по силата на координационния механизъм.

В тази връзка е необходимо да бъде потърсено съдействие от страна на социалните работници от отделите „Закрила на детето” към Дирекциите „Социално подпомагане”. Социалният работник е професионалистът, който може да проучи ситуацията, в която се намира детето, условията, при които живее, родителският капацитет и при необходимост да предприеме мерки, които да подпомогнат детето и семейството като цяло.

Съставил: Училищна комисия за превенция на ученици жертви на насилие или в риск от насилие и тормоз и при кризисна интервенция

Председател: С.Тенева - председател

Членове: В.Маркова

Д.Влаева

М.Събева

Разработен, съгласно Заповед №. РД09-5906/28.12.2017г. на Министъра на образованието и науката и актуализиран и утвърден със Заповед № РД 09-138-2/20.07.2026 г. на Директора на ДГ №45 “ Морски свят“ Община Варна

ПРИЛОЖЕНИЕ1.

КЛАСИФИКАЦИЯ НА ФОРМИТЕ НА ТОРМОЗ И ПРЕДПРИЕМАНЕ НА СЪОТВЕТНИ ДЕЙСТВИЯ

Ниво на тормоз	**Отговорна ДГ**	**Документиране**	**Последователност на процеду ри теза интервенция**
ПЪРВО НИВО – НИСКО НАРУШАВАНЕ НАПРАВИЛАТА: **Форми на физически тормоз**а например: леко удряне, бутане, щипане, драскане, дърпане на коса, хапане, подритване, разрушаване на продукти на дейност танадр.дете **Форми на вербален тормоз**а например: обвинения, подигравки, унижение, заплахи, обиди, агресивна фантазия **Форми на психически тормоз**а например: омаловажаване, клюкар е не, обиждане, осмиване, засрамване, дразнене, ругаене, клеветене, измисляне на прякори. **Форми на социален тормоз**а например: дразнене, подиграване, изключване от групови дейности/игри/, фаворит изация, предпочитания, базирани на различие, разпространяване на слухове.	На първо ниво, поправило, в действията се предприемат автономно от учител заедно с родител, като се предприема педагогическа работа – индивидуално, за група деца или за цялата група. При наличие на щети от материален характер – те се възстановяват. По изключение, ако насилственото поведение се повтаря, педагогическата работа не дава резултат, последствията са по сериозни, ако се касае за насилие от страна на група към индивиди ли ако едно и също дете бива тормозено неднократно в ситуации, класифицирани като първо ниво, то тогава следва да се предприемат действия, предписани за ситуации от нива две или три.	Ситуациите отпърво ниво не се регистрират.	1)Верифициране на подозрение или откриване на ситуация на тормоз – подробно информиране за случилото се от всички участници. 2)Прекратяване на ситуацията и успокояване/интервенция към всички участници. 3)Уведомяване на родител 4) Консултации – предприемане на индивидуални разговори с децата 5) Мерки и действия от страна на учителя – намиране на решение, което удовлетворява страните и служи за примерна наблюдателите. 6) Мониторинг на предприетите мерки и действия.

Ниво на тормоз	Отговор на ДГ	Документиране	Последователност на процедурите за интервенция
ВТОРО НИВО – ПОВТАРЯНЕ НА ЕДНИ И СЪЩИ НАРУШЕНИЯ НА ПРАВИЛАТА ИЛИ С ПО-СЕРИОЗНИ ПОСЛЕДИЦИ: **Форми на физически тормоз**са например: шамаросване, удряне, стъпкване или късане на дрехи обграждане, плюене, отнемане и разрушаване на нечия играчка, дърпане на нечий стол изпод него, дърпане за уши или коса. **Форми на вербален тормоз**са например: подигравки, отправени пред групата, пу блично унижение, обиди; **Форми на психически тормоз**са например: изнудване, заплашване, несправедливо наказание, забрана за общуване, отхвърляне и манипулация. **Форми на социален тормоз**са например: интригантстване, разпространяване на слухове, публично отхвърляне и игнориране, неприемане, манипулиране.	На второ ниво, поправило, действията се предприемат от учител -група, представителна координационния съвети директор и задължително участие на родител. Ако присъствието на родител не е внай-добър интересна детето, например би го наранил, застрашил безопасността му или би нарушил процедурата, директорът следва да се обърне към отделите за закрила на детето. Координационният съвет прави оценка на риска и се инициира индивидуална работа по случай	Ситуацията на тормоз се описва в Дневника за ситуации на тормоз и се предприема работа по случай. Възстановяване на щети при наличие на такива	1)Верифициране на подозрение или откриване на ситуация на тормоз. 2)Прекратяване на ситуацията и успокояване/интервенция към всички участници. 3)Уведомяване на ОЗД и/или органите на полицията при ситуации с по-сериозни последици по преценка на учителя заедно с директора; 4)Уведомяване на родител. 5) Консултации. 6) Мерки и действия - работа на координационния съвет: анализ на ситуациите от регистъра и предприемане на индивидуална работа по случай с детев риск от тормоз и разписване на индивидуална програма. 7)Мониторинг на предприетите мерки и действия.

Ниво на тормоз	Отговорна ДГ	Документиране	Последователност на процедурите за интервенция
ТРЕТО НИВО – ЗЛОУПОТРЕБА СЪС СИЛА, КАКТО И ПРИ ЕКСТРЕМНИ СИТУАЦИИ, В КОИТО СЪЩЕСТВУВА ОПАСНОСТ ЗА ЖИВОТА И ЗДРАВЕТО ИЛИ ЗА ТЕЛЕСНИЯ ИНТЕГРИТЕТ, ЗА КОЙТО И ДА Е ОТ УЧАСТНИЦИТЕ В СИТУАЦИЯТА: **Форми на физически тормоз**са например: сбиване, задушаване, събаряне, причиняване на изгаряния **Форми на вербален тормоз**са например: закани, заплахи, обиди, клетви, които накърняват сериозно достойнството, публично у ниже ниеидр.; **Форми на психически тормоз** са например: сплашване, изнудване със сериозни заплахи, насилствено отнемане на пари ивещи **Форми на социален тормоз**са например: заплахи, изолация, групово измъчване на индивиди ли група и организиране на затворени групи (банди), последиците от които нараняват други	На трето ниво, уведомяването на отдел Закрила на детето и/или на полицията става незабавно от директора на ДГ. Действията се предприемат от директора заедно с КССъсз а дължи тел но то участие на родителя. Ако присъствието на родителя не е в интересна детето, директорът се обръща за помощ към отдел за закрила на детето. Отговорът на ДГ може да включва насочване към отдел ЗДилираб от а с психолог; съставя се протокол за тормоз и възстановяване на щетата.	Ситуацията на тормоз се описва в Дневника за ситуации на тормоз и се предприема работа по случая, включваща всички участници, прави се оценка на потребностите и план за действие в съответствие със закона. Ако друга организация е въвлечена в работата с детето, ДГхарм о низира действията си с нея.	1) Верифициране на подозрение или откриване на ситуация на тормоз. 2) Прекратяване на ситуацията и успокояване/интервенция към всички участници. 3) Уведомяване на ОЗД. 4)Уведомяване на родител. 5)Консултации. 6)Мерки и действия – работа на КС; анализ на ситуациите от регистъра и предприемане на индивидуална работа по случая с дете в риск от тормоз. 7)Мониторинг на предприетите мерки.

ПРИЛОЖЕНИЕ2.
НАСОКИЗАИНТЕРВЕНЦИЯ

1. Разпознаваненатормозаотстрананаучителя
2. Прекратяване на ситуация на насилие тормоз.
3. Подход за възстановяване на щетата.
4. Действия при тежък инцидент или при повторна ситуация на насилие или тормоз.
5. Насочване на детето и неговите родители към програми и услуги в общността.
6. Действие на насилие на дете срещу член на екипа или ДГ
7. Действия на насилие на възрастен срещу дете

Намесата и справянето с конкретни ситуации на тормози насилие е част от цялостната политика на образователните институции срещу насилието. Намесата на възрастните следва внимателно да се обмисли и планира. Тя трябва да бъде последователно прилагана от цялата общност, за да бъде максимално ефективна.

Важно е да не бъдат омаловажавани и първите прояви на влошаване на отношенията между децата, както и поведението, което е неприемливо. Тези ситуации представляват първо ниво от приетата класификация(Таблица1). Необходимо е още при най-малките сигнали и съмнения за тормоз да се предприемат стъпки, за да се предотврати ескалация на насилието и да се изпрати ясно послание, че такова поведение няма да бъде толерирано. Вниманието трябва да бъде насочено както към проявите на физически тормоз, така и към неговите социални и психологически измерения.

1.Разпознаване на тормоза от страна на учителя

По-голямата част от ситуациите на тормоз могат да бъдат овладени от учителите, а някои – от самите деца. Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест. На първо място важно е да се разграничат случаите, в които не се касае за тормоз, а само за игра или приятелско премерване на силите между децата. За целта е необходимо да се наблюдава поведението на децата, включително и на тези, които само присъстват без активно да участват. Следното би могло да помогне за правилна оценка на ситуацията:

- ако децата се закачат, бутат или блъскат или си разменят шеги, като при това се смеят, разменят си ролите и позициите и никое от тях няма видимо доминиращо положение, а околните не им обръщат особено внимание, тонай-вероятно става дума заигра;
- ако едно от децата е видимо напрегнато, не се усмихва, опитва се да се махне, ако ролите несе сменят, а другото дете е в постоянно доминираща позиция и това поведение привлича вниманието на околните, тонай-вероятно става дума за тормоз;
- когато се касае просто за приятелска игра, учителят може да се намеси, за да предупреди децата да внимават да не се наранят. Ако обаче наблюдаваното поведение може да бъде определено като тормоз е необходимо да се предприемат съответните стъпки, описани в механизма.

2. Прекратяване на ситуация на тормоз:

Задължение на всеки учител/ служител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел или за която е получил сигнал (от дете, родител или друг служител от ДГ):

- в случай на физически тормоз децата трябва да бъдат разделени и да се прекрати физическият контакт между тях незабавно;
- не трябва веднага да се разпитва за случилото се, да се обсъждат причините за насилието

илида се изяснява ситуацията. Това може да се случи на по-късен етап. Важното е учителят ясно да обяви пред всички, че това е насилие и то е недопустимо поведение. В този момент не е добре да се разпитва за подробности и детето, което е потърпевшо, особено в присъствието на детето, което е нанесло тормоза и на други деца, защото това може да урони неговото достойнство.Фокусът на интервенцията трябва да бъде насочен към децата-свидетели на тормоза, към средата, а не към участниците в ситуацията на насилие;

- когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда, може да се приложи подходът за възстановяване на щетата или да се наложи друга предварително съгласувана мярка.

3. **Подходът за възстановяване на щетата** се основава на принципа, че „всяка щета, нанесена на друг, трябва да бъде възстановена и включва съответните действия в тази посока. Възстановяване на щетата е принцип, който предполага, че хората правят грешки. Грешките следва да бъдат поправени, като същевременно не се налагат наказания. Този принцип подчертава поемането на отговорност за неприемливо поведение и за позитивно решаване на проблема. Възстановяването на щетите успешно може да се прилага за материални и за нематериални щети.

Подходът за възстановяване на щетите изисква време и по-задълбочен разговор на учителя на групата с детето, което е извършило насилие, задам у се помогне да разбере какви са последствията от неговата постъпка. Важно е учителят със спокоен и умерен тон, както и с държанието си, да покаже ясно, че проблемът е в начина на поведение, а не в личността на детето, и че се действа с оглед отново да се възстановят ценностите, към които всички от ДГ се придържат, а не да бъде наказан:

- като първа стъпка учителят изслушва детето. Не е желателно детето да се изслушва съвместно с потърпевшото дете;
- ключов момент във възстановяването на щетата е, че учителят разговаря с детето, а то самопредлага как ще поправи грешката си, с което отново ще се възстанови нарушената ценност. Стова негово предложение трябва да се съгласи и детето, което е бил потърпевш от тормоза. Този процес семе дитира от ангажирания в случая учител на групата;
- след изясняване на ситуацията и постигане на договорености, учителят за определен период от време проследява поведението на децата и дава обратна връзка. Учителят може да потърси съдействие и от другите учители
- при преценка, насочване на детето и неговите родители към консултации с психолог

4.Действия при тежък инцидент или при повторна ситуация на насилие или тормоз

При повторна ситуация на насилие или когато има случай на тежък инцидент се следват предписанията от механизма, описани в Таблица 1. Класификация на формите на тормоз и предприемане на съответни действия.

Ключово при интервенцията на възрастните е приемането на разбирането, че детето, обект на тормоз, не се нуждае от състрадание, а детето, извършител на тормоз, не се нуждае от наказание, особено което го унижава, а от разбиране и е мпатия (с ъпрежи в я в а не), за да може то да развие това чувство към другите. Липсата на е мпатия е една от основните причини, поради която се упражнява тормоз;

Работата с деца, които са обектна тормоз, трябва да бъде насочена към формиране наумения за справяне с подобно поведение. Важно е учителят да поговори с детето, по възможност още същия ден (или веднага след като е разбрал за случая, ако се касае за ситуация, за която е научил случайно) и да разбере какво точно се е случило. Ако е необходимо отделни факти могат допълнително и дискретно да бъдат проучени;

Погрешно е открито и публично пред другите деца да се оказва подкрепа на потърпевшото дете, защото това допълнително ще урони достойнството на детето пред неговите

връстниците. При този първи разговор е важно да се предложи на детето подкрепа, като се разговаря какво точно ще му помогне да се чувства сигурно.

-детето трябва да почувства доверие и сигурност за споделяне, което е особено важно ако насилието се повтори;

- не е препоръчително да се прави среща между детето, върху което е упражнено насилието, и детето, което е извършило насилието, с цел да се помирят и да се разберат. Такива срещи могат да доведат до неблагоприятни последствия. Необходимо е да се реализира мед иацияс цел възстановяване на емоционалната и моралната щета и взаимовръзките между децата.
- наблюдавайте детето в следващите дни, за да се уверите как се чувства и при необходимост отново разговаряйте с него;
- необходимо е да се работи с наблюдателите не само на нивото на превенц и я та, но и след ситуация на тормоз;
- не се отстраняват наблюдателите, когато се прекратява или управлява ситуация на тормоз, като всички, които са били там, следва да видят какво се прави съгласно правилата на ДГ;
- вал иди зиратс е правилата и етиката на поведението и се подкрепят тези, които са се намесили в защита ценностите . На останалите се споделя очакването да направят същото, ако се случи в бъдеще;
- насърчава се убеждение за отговори на насилието с думи, търсене на помощ и съобщаване за случая. Насърчаване за грижа спрямо тормозеното дете. При преценка детето може да бъде насочено към услуги в общността.

5.Насочване на детето и неговите родители към програми и услуги

Насочването на детето и неговите родители към консултация и психологическа работа следва да се осъществява от учителя или от координационния съвет. Насочващият трябва да е запознат с услугите и да даде пълна и конкретна информация на родителите за възможните услуги и програми. Важно е насочването да се направи конкретно и с грижа, за да могат родителите и детето да се възползват, а не да го приемат като мярка за наказание.

6.Действие на насилие на дете срещу член на екипа или ДГ

Действието се прекратяване забавно от възрастен. Детето трябва отделено с оглед възстановяване на сигурността до успокояването му, като се реализира кризисна интервенция. Уведомяват се родителите на детето. С детето започват дейности за установяване на причините, изясняване на ситуацията, оценка на проблема. С него задължително разговаря психолог, който дава становище след оценката на проблема и поведението. На заседание на педагогически съвет се взема решение за последващи действия и се изготвя план за работа с детето.

7.Действия при насилие на възрастен срещу дете

При насилие на възрастен над дете незабавно се подава сигнал към ОЗД и / или полицията и се действа съобразно Координационния механизъм за дете в риск. С пострадалото дете разговаря психолог, който прави оценка и изготвя становище.

ПРИЛОЖЕНИЕ 3.
КОГА, КОЙ И КЪДЕ МОЖЕ ДА ПОДАВА СИГНАЛ ЗА ДЕТЕ В РИСК?

1. Кога се подава сигнал за дете в риск?
2. Кой може да подава сигнал за дете в риск от насилие и тормоз?

3. Къде може да се подава сигнал за дете в риск от насилие и тормоз?

1. Кога се подава сигнал за дете в риск?

Съгласно Закона за закрила на детето, чл. 7 (1) „Лице, на което стане известно, че дете се нуждае от закрила, е длъжно незабавно да уведоми дирекция „Социално подпомагане", Държавната агенция за закрила на детето или Министерството на вътрешните работи. Съгласно ал.2същото задължение има и всяко лице, на което това е станало известно във връзка с упражняваната от него професия или дейност, дори и ако то е обвързано с професионална тайна".

2. Кой може да подава сигнал за дете в риск от насилие и тормоз?

При идентифициране на случаи на насилие и тормоз на децав ДГ директорът незабавно се уведомява. От страна на ДГ сигналът се подава от директора. Всеки един работещ в ДГможе да подаде сигнал към отдел „Закрила на детето"по местоживеене на детето или полицията, като се описва цялата събрана информация по случая.

Съгласно Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето (чл. 10, ал. 5) в случаите, отнасящи се до насилие над дете, се разглеждат и анонимни сигнали.

В случай на подозрение за ситуация на тормоз, всеки служител може да проведе консултация като се свърже с Националната телефонна линия за деца и разговаря с консултант на телефон 116 111.

3.Къде може да се подава сигнал за дете в риск от насилие и тормоз?

Към Държавната агенция за закрила на детето функционира Национална телефонна линия за деца 116 111. Националната телефонна линия за деца предоставя консултиране, информиране и помощ по всякакви въпроси и проблеми, свързани с деца. Към нея при необходимост могат да се обръщат за съдействие и професионалисти. Националната телефонна линия за деца с номер116111е с национално покритие, достъпна от територията на цялата страна, напълно безплатна за обаждащите се, независимо дали звънят от стационарен или мобилен телефон. Тя функционира24 часа в денонощието.

Сигнал може да бъде подадени към националния телефон за спешни повиквания112

Според Координационния механизъм, в случай че сигналът за насилие бъде приет от някой от визираните органи за закрила – получен от дирекция „Социално подпомагане"/отдел за закрила на детето, Държавната агенция за закрила на детето или Министерството на вътрешните работи, съгласно чл. 7 от Закона за закрила на детето той е длъжен да уведоми затова останалите незабавно до 1 час от регистриране на сигнала, включително по телефон ифакс. Сигналът се изпраща в дирекция „Социално подпомагане" по настоящия адрес на детето. Съгласно Координационния механизъм във всеки един отдел „Закрила на детето"при дирекция „Социално подпомагане" началникът на отдела е на разположение, като той определя отговорен социален работник. В отдел „Закрила на детето" определеният отговорен социален работник извършва проверката на сигнала до 24часа от постъпване на сигнала.

При проучването на сигнала социалният работник може да потърси съдействие от страна на образователната институция – информация за детето, за взаимоотношенията му с

децата, впечатленията на учителите, т.е. информация, с която да бъде направена оценка на случая. При проучването на сигнала и предприемането на действия се изисква работа в екип от страна на различни специалисти. От една страна, за да се направи точна оценка, а от друга, за да бъдат съгласувани действията на различните специалисти.

В случай че бъде установен риск за детето, то ще бъде отворен случай, трябва да бъдат предприети мерки за закрила. Изготвя се общ план, в който ще бъдат описани планираните мерки, като социалният работник е отговорени следи за изпълнението на плана.

В работата с децата и техните семейства всеки професионалист има своята роля.
Ролята на социалния работник е свързана с проучване на семейната среда и предприемане намерки за закрила. В същото време той има правомощията и ангажимента да консултира родителите, да подпомогне тяхната ангажираност в работата с детето на равнище училище. Социалният работник може да консултира семейството, да насочи родителите и детето към подходящи социални услуги и консултации.

Мултидисциплинарният екип на местно равнище следва да си постави единна стратегическа цел, за постигането на която следва да изготви съвместен план за действие с разписани конкретни задачи със срок за изпълнение. Всеки един от посочените по-горе участници в мултидисциплинарния екип набелязва и предлага на останалите от екипа конкретни задачи по случая, които да изпълни съобразно собствените си правомощия и в съответствие с нормативната уредба. Конкретните задачи за изпълнение следва да бъдат зададени така, че да може всеки участник да действа съобразно оперативната си самостоятелност, като изпълнението на конкретните дейности и задачи бъде подкрепено със съдействието на останалите участници и в същото време това да спомогне за крайния резултат – дългосрочна цел, която трябва да гарантира в най-голяма степен интереса на засегнатото дете.

Работата в екип ще даде възможност и за обратна връзка между различните специалисти, работещи с детето и неговото семейство, за успехите или трудностите при изпълнението на планираните цели.